

OBSAH.

Číslo hvězdičkou označená pojednána byla Nerudou do **Knih veršů** pod záhlaví *Listky hřbitovního kvítí*; čísla s dvěma hvězdičkami zařaděna byla tamtéž v *Knihu veršů výpravných* (pod názvy v závorkách uvedeny); číslo XLVII. pak bylo pojednáno v *knihu veršů časových a příležitostných* na první místo *Českých veršů*.

	Strana
Na pahorku leží pole chudé	5
Zelená se tráva po hřbitově	6
Ticho — jako ráno v dálném poli	6
Porodila rosa kvítek malý	7
Byl jsi chud — však bujni tvoji snové	7
Zval tě osud k nešťastníkům kvasu	8
Lihávali na jednom jsme loži	8
*	
I.* Jaký bujný ples na živém stromu!	11
II.* O Dušičkách na hřbitově větrík	11
III. O Dušičkách ročné konají se	12
IV.* Nač zde sklonných vrbin u ohradě	13
V.* Bleskosvodům společenských bouří	13
VI.* Mnozí chválili, že zpívám o chudobě	14
VII.** Z šedých mračen déšť se hustý lije (Průvod)	15
VIII.* Nebe širé obléklo šat šedý	16
IX.* Za mřížemi rovy v stejné řadě	16
X. Tichý rúvek leží pozapadlý	17
XI. Na hřbitově drobné hoše	18
XII.* Štoli ostrov pustý pokraj moře	19
XIII.* Valí proud se světem bystrý, ostrý	19
XIV. Když jsem zpíval co malé dítě	20
XV. Mezi hroby dva se červi potkali	21
XVI.* Předemnou tu leží lebka rozpoltěná	21
XVII.* Neplač, neplač, brachu, nenaříkej	22

	Strana	
XVIII.*	Mnoho bolů v tomto světě	22
XIX.*	Jsem-li syn neb cizím Apollinu	23
XX.*	Však znám ten lid, jenž nožem pitvy hnusné	24
XXI.	Zlato chtít snad pozlacovat	24
XXII.*	Nalykav se prachu z lidské hlíny	25
XXIII.*	Poezije žila, dokud každý	27
XXIV.	Posud písně lásky rozkvétají	27
XXV.*	Lehko nyní zamilovanému	28
XXVI.*	Co jest láska? Divná smíšenina	28
XXVII.*	Povždy znova pochybuju	29
XXVIII.*	Láska shořela jak tenká svíce	29
XXIX.*	Blázný jsem si dělal z hezké děvy	30
XXX.**	Po mém pohřbu křepčeli (Romance)	30
XXXI.	Krásný obraz manželů dvou svorných!	31
XXXII.**	V krásném vodojemu vlnky (Doña Anna)	31
XXXIII.	Černý vůz se padlým sněhem	32
XXXIV.	Mnohé srdce milovalo	32
XXXV.**	Pláče hošík otrhaný (Otrháněk)	33
XXXVI.	Nad rovečkem malým živá kostra sedí	33
XXXVII.	Nevinnost jest bylina jak vodní	34
XXXVIII.	Nad rovečkem svírá prkno šedé	34
XXXIX.*	Co jest země? Mocná báně	35
XL.	Humor jesti kvítko stobarevné	35
XLI.	Smutným náhle oko nevěstino	36
XLII.*	Co jest slza? Skvostná křbunkule	36
XLIII.	Smutek promění nám v sněžné lady	37
XLIV.*	Na vršíku dům stál bláznů	37
XLV.	Nad blázincem věž se štíhlá vzpíná	38
XLVI.	Z Kateřinek dlouhý tah se	38
XLVII.**	V vlasti jsem a přece divná tužba (České verše)	39
XLVIII.	Otce, matku, lásku oželíme	39
XLIX.	Upřiníně se bratři zpovídejme	40
L.*	Milost! — Můž-li slavík jemný mnohým	41
LI.	Strom květ nese, dokud neuchradne	42
LII.*	Zhlížela se vrba u potoku	42

Prosté motivy.

Jarní.

Byla to zima překrásná!	329
Binokl na očích, v ruce hůl	330
Teď v zrcadlo hledím	331
Já zanevřel na svět	331
A přec!	333
Kde jsem se to octnul!	333
Snad je tak děcku z rána	334
Já věru teď nahlas si zpíval!	335
Tak rád bych zpívat uměl!	335
Buď požehnán, ty listku první —	336
My ještě cos vyvedem	337
O malém Palečku	338
Jaro se ozvalo	339
Sotva že srdce mé ožije	339
Ty utýráš mne chladem svým	340

Letní.

Zahynout jako ta luční tráva	341
Čtu ve měkké kůře březové	341
V březovém lese	342
Co ten letní den nám dává	343
Je tak teplo	344
Náš kraj se ženil dnes	345
Nesmějte se pavučince na mých vlasech	346

	Strana
Jak dobře, že z ráje vyhnal nás	347
Já umírám láskou	348
Má poesie — divčina	349
Zpomínka na Hálka	349

Podzimní.

Náš Boubín má šedivou čepičku	351
Já hnal se za motylem	352
„Ta nebohá ptáčata venku!“	353
Ty naše hodiny	354
Kdy láska přilétá	354
Byl jsem já mlád?	355
Že šedivím?	356
Chtěl věčně bych být jen jak podzimek	357
Však nechtěl bych být jak ten podzimek	358
Jen z města ven!	359
„Pojď — Pojď!“	360

Zimní.

Zima, ta paní zlá	361
Ledový květ	362
Aby Tři králové věděli	362
Mladá, bujná upomínka	363
O modré chrpě	364
Tak sám a sám	365
Když jsem mlád byl	366
Když dal Osud píseň	367
Znavený po bujném úrodném létu	367
Den vznesl se	368
Přede dvorem stará vrba	369
„Jdeme všechny“	369
Liják se v okna boří	370
Byl pevný koráb to	371
Smrt zvoní	372

Zpěvy páteční.

„Moje barva červená a bílá“	375
Anděl strážce	377
Matka sedmibolestná	379
Ecce homo	380
V zemi kalichu	382
Ukolébavka vánoční	383
Za srdcem	385
Láska	386
Ve lvi stopě	388
Jen dál!	390

Poslední básně.

Různé motivy.

Staroměstská věž	397
1886	398
V železničném kupé	400
Prostý motiv	404

Humoristické ballady a romance.

Adam	407
Romance biblická	408
Staří hoši	411
Jan Kalvent, klempíř	413
Romance dvě, a tuze pěkné.	
Ta první	416
Ta druhá	417
<i>Letní vzpomínky.</i> (Malostranský feuilleton.)	421

Roj epigramů.

Šlechtnost	445
Nedůslednost	445
Boty — lidé	445
Přání	446
Z tobolky cestovatelovy	446
Anděltčkové Murillovi	447
Bursovní	448
„Poslední svého rodu.“	448
Čespivo pravi:	448
Žalomil zpívá:	449
Žena	449
To Adamovo žebro	450
Lidská opatrnost	450
Na očích lidí	451
Otázka	451
Jiná otázka	451
Český výtečník	451
Naše pohostinství	452
Z modlitby horalovy	453
Chudoba	453
Výhoda starých	454
Povzdech	454
Otázka	454
Manželé Adam a Eva Bližní	455

	Strana
Věřim!	455
Připomenuti	455
Literární dloužky	456
Sliby	456
Scéna z ráje	456
Dítěti	457
Přízeň	457
Parfum	458
Moderní zbraň už stará zbraň	458
Důvod příštího života	458
My nebozi humoristé!	459
Praotec humoristů	459
Stejná příčina — různý účinek	460
„Uč se moudrým býti!“	460
Drobné a široké	460
Štěstěna	461
Oslavy	461
Česká politika	462
Nejlepší přítel	462
Velikonoční	464
K bohyni Euterpé	464
Evangelická skromnost spisovatelova	465
Změna	465
Čtenářovi	465
Lítost	466
Modlitba	466
Pořádek	467
Shoda	467
Vzpomínka z mládí	467
Hana a chvála	468
Slunce a měsíc	468
Naše čtenářky	469

	Strana
Pravda!	469
Životy svatých	470
Útěcha	471
Krev a voda	471
Básník demokrat	472
Pseudonym	472
Kuchaři	472
Chuť	473
K + M + B +	473
Podobenství	473
Maloměstské	474
Rostlinná rodina	474
Kriminál	474
Jako na zemi tak i na nebi	475
Konec světa	476
Modlitba	476
Do krásy	477
Le bouquet de l'amour	477
Lidské srdce	477
Zrcadlo	478
Marné přání	478
Smutná bilance	478
Říp	479
Dvě drahá místa	479
Slza	480
*	
Proslov ke knize epigramů	480
Doslov ke knize epigramů	480

OBSAH.

Strana

O poesii Jana Nerudy.*

Studie *Jaroslava Vrchlického* I—XXVII

Hřbitovní kvítí.**

Na pahorku leží pole chudé	5
Zelená se tráva po hřbitově	6
Ticho — jako ráno v dálném poli	6
Porodila rosa kvítek malý	7

* Oprava. Poznámka pod čarou v úvodu (O poesii Jana Nerudy) na stránce XVI. má zníti takto: Celkem z 59 čísel původního „Hřbitovního kvítí“ pojato jest do *Knih* veršů pod záhlaví „Listky hřbitovního kvítí“ pouze čísel **26**, jeden kus vzat je do veršů časových a příležitostných, čtyři do knihy veršů výpravných. Dvacet osm kusů Neruda z původního vydání „Hřbitovního kvítí“ vyloučil.

** Čísla hvězdičkou označená pojata byla Nerudou do *Knih* veršů pod záhlaví Listky hřbitovního kvítí; čísla s dvěma hvězdičkami zařaděna byla tamtéž v *Knihu* veršů výpravných (pod názvy v závorkách uvedeny); číslo XLVII. pak bylo pojato v *Knihu* veršů časových a příležitostných na první místo Českých veršů.

	Strana
Byl jsi chud --- však bujni tvoji snové	7
Zval tě osud k nešťastníkův kvasu	8
Lihávali na jednom jsme loži	8

*

I.* Jaký bujný ples na živém stromu!	11
II.* O Dušičkách na hřbitově větrík	11
III. O Dušičkách ročně konají se	12
IV.* Nač zde sklonných vrbin u ohradě	13
V.* Bleskosvodům společenských bouří	13
VI.* Mnozí chválili, že zpívám co hudobě	14
VII.** Z šedých mračen déšť se hustý lije (Průvod)	15
VIII.* Nebe širé obléklo šat šedý	16
IX.* Za mřížemi rovy v stejné řadě	16
X. Tichý rúvek leží pozapadlý	17
XI. Na hřbitově drobné hoše	18
XII.* Stojí ostrov pustý pokraj moře	19
XIII.* Valí proud se světem bystrý, ostrý	19
XIV. Když jsem zpíval co malé dítě	20
XV. Mezi hroby dva se červi potkali	21
XVI.* Předě mnou tu leží lebka rozpoltěná	21
XVII.* Neplač, neplač, brachu, nenaříkej	22
XVIII.* Mnoho bolů v tomto světě	22
XIX.* Jsem-li syn neb cizím Apollinu	23
XX.* Však znám ten lid, jenž nožem pitvy hnusné	24
XXI. Zlato chtějí snad pozlacovat	24
XXII.* Nalykav se prachu z lidské hlíny	25
XXIII.* Poezie žila, dokud každý	27
XXIV.* Posud písně lásky rozkvétají	27
XXV.* Lehko nyní zamilovanému	28
XXVI.* Co jest láska? Divná smíšenina	28
XXVII.* Povždy znova pochybuju	29

	Strana
XXVIII *	Láska shořela jak tenká svíce 29
XXIX.*	Blázný jsem si dělal z hezké děvy 30
XXX.**	Po mém pohřbu křepčili (Romance) 30
XXXI.	Krásný obraz manželů dvou svorných! 31
XXXII.**	V krásném vodojemu vlnky (Doña Anna) 31
XXXIII.	Černý vůz se padlým sněhem 32
XXXIV.	Mnohé srdce milovalo 32
XXXV.**	Pláče hošík otrhaný (Otrhánek) 33
XXXVI.	Nad rovečkem malým živá kostra sedí 33
XXXVII.	Nevinnost jest bylina jak vodní 34
XXXVIII.	Nad rovečkem svírá prkno šedé 34
XXXIX.*	Co jest země? Mocná báně 35
XL.	Humor jesti kvítko stobarevné 35
XLI.	Smutným náhle oko nevěstino 36
XLII.*	Co jest slza? Skvostná karbunkule 36
XLIII.	Smutek promění nám v sněžné lady 37
XLIV.*	Na vršíku dům stál bláznů 37
XLV.	Nad blázincem věž se štíhlá vzpíná 38
XLVI.	Z Kateřinek dlouhý tah se 38
XLVII.***	V vlasti jsem a přece divná tužba (České verše) . 39
XLVIII	Otce, matku, lásku oželíme 39
XLIX.	Upřímně se bratři zpovídejme 40
L.*	Milost! — Muž-li slavík jemný mnohým 41
LI.	Strom květ nese, dokud neuchradne 42
LII.*	Zhlížela se vrba u potoku 42

Knihy veršů.

Proslov psaný k vydání prvnímu	51
Proslov k vydání druhému	52
<i>Kniha veršů výpravných:</i>	
Divoký zvuk	55
Kolovrátek	75
O Šimonu Lomnickém	82
Jeník	93
Mrtvá nevěsta	99
Matka	103
Rubáš	106
Nestáli druhové	109
Žena	111
V zemi Mokha	114
Jeptiška	116
Se srdcem rekovým	117
Dobrovolník	119
Slaměný vínek	121
Skočme, hochu!	123
Před fortanou milosrdných	125
Dědova mísa	127
Při balletu	128
Jako do skoku	130
Oběšenec	132
O třech kolech	133
Poslední ballada z roku dva tisíce a ještě několik	135

	Strana
Ask	136
Allegorije	138
Legenda o chudobě	140

Knihá veršů lyrických a smíšených:

Otci	145
Matičce	153
Anně	159
N* N*	165
Elegické hříčky	167
Loretánské zvonky	174
Z kraje	176
Ohlasy italských národních písní	183
Také růže smrt	188
Z mělnické skály	191
Vším jsem byl rád	198
Vnitřní život	201
Starý dům	204
Mé efeměrky	205
Našel jsem se!	207

Lístky „Hřbitovního kvítí.“

I. Ze srdce	209
II. Z divokých lásek	215
III. Při zpuštěných strunách	217
IV. Ze hřbitova	219

Knihá veršů časových a přeležitých:

Z času zažíva pohřbených	223
České verše	226
Popěvky k vlasti	229
Poslání na Slovensko	232
Na peštské Kalvariji	234
Karlu Havlíčkovi Borovskému	236
Ve východní záři	240

Písně kosmické.

I. Letní ty noci zářivá	249
II. Když k Vám vesel hledím, zlatá Vy kuřátka	249
III. Ach jaké to blaho: poležet	250
IV. Což třepotá se to tu hvězdiček	251
V. Snad jiní jinak uvidí	251
VI. Věřte, že také hvězdičky	253
VII. Po nebi hvězdic je rozseto	253
VIII. Poeto Světe! co jsi aeón prožil	254
IX. Stárnoucí lidstvo čte ve hvězdách	256
X. Paprsku s Alkyony mé	256
XI. V pusté jsme nebeské končině	257
XII. Všechny ty vířivé planety	260
XIII. Také to Slunce ohnivé	260
XIV. Zem byla dítětem	261
XV. Měsíček, pěkný mládenec	262
XVI. Báječně krásný to přec byl sen	263
XVII. Měsíček že je mrtvý muž?	263
XVIII. Měsíc mrtev	264
XIX. Oblaky Země jsou synové tkliví	266
XX. (<i>Mluvíval člověk:</i>) Čím člověk já ve světě kruhu jsem?	266
XXI. (<i>A mluví člověk:</i>) Jak lvové bijem o mříže	267
XXII. Seděly záby v kaluži	268
XXIII. Že skály již Země plameny	270

	Strana
XXIV. Dík budiž Vám, zlaté hvězdičky	271
XXV. „Vlast svou máš nade vše milovat!“	272
XXVI. Vzhůru již hlavu, národe	272
XXVII. Kdo měkkým je, ten bidaě mře!	273
XXVIII. Slunce je hvězda proměnná	274
XXIX. Měsíček mrtvý — budoucnost	274
XXX. Děj Země je krátce jen vyprávěn	275
XXXI. Zelená hvězdo v zenitu	276
XXXII. Myslím, že malý Měsíček	277
XXXIII. Již vyznám se ze všech hříchů svých	278
XXXIV. Promluvme sobě spolu	278
XXXV. Přijdou dnové, léta, věky	280
XXXVI. Aj, tamhle dřímavých jiskerek	281
XXXVII. Ty věčné hlasy proroků	282
XXXVIII. Až planety sklesnou k Slunci zpět	283

Ballady a romance.

Ballada pašijová	289
Ballada horská	291
Ballada dětská	292
Ballada česká	294
Romance o Černém jezeře	296
Romance o Karlu IV.	298
Romance o jaře 1848	301
Romance italská	303
Romance helgolandská	304
Ballada zimní	306
Ballada stará — stará!	309
Ballada třikrálová	310
Romance štědrovečerní	312
Ballada májová	315
Ballada rajska	317
Ballada o duši Karla Borovského	319
Ballada o polce	322
Ballada o svatbě v Kanaán	324